

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet
1.4 Szakterület	Neveléstudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA) – licensz
1.6 Szak / Képesítés	Óvoda és elemi oktatás pedagógiája

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Tantervelmélet és gyakorlati alkalmazásai						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Fóris Ferenczi Rita						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Szász Judit						
2.4 Tanulmányi év	1.	2.5 Félév	1.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	alapozó

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	126	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	• Általános pedagógiai alapfogalmak tudatos, adekvát használata

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Vetítő, laptop, hangfal, internetkapcsolat, CD
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Vetítő, laptop, hangfal, internetkapcsolat, CD, flipchart, filctoll

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	✓ Különböző életkori sajátosságokhoz képzési szinthez és célcsoportokhoz adaptált oktatási vagy nevelési programok tervezése ✓ Óvodai/kisiskolai csoport, az oktatási folyamat és a célcsoport sajátos szociális tanulási/integrálási tevékenységének menedzszerszemléletű kezelése (szervezése)
Transzverzális kompetenciák	Neveléstudományi szakértelmet tükröző, egyértelmű értékválasztásra alapozott szaketikai normák és elvek alkalmazása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	-Oktatási-nevelési és/vagy extracurriculáris tevékenységek változatos kivitelezésének kidolgozása - Főbb tanulásmódotok, a tanított tantárgyak sajátos tartalmának és tantervének valamint a tantárgymódszertan sajátos szemléletmódjának azonosítása és elsajátítása - Curriculáris normák, sztemderdek és követelmények érvényesítése a hivatalos iskolai dokumentumok elemzésében és értékelésében, vagy a saját tervezési tevékenység önértékelésében - A szakmai, pszicho-pedagógiai és módszertani ismeretek felhasználása, értelmezése, feldolgozása és alkalmazása az oktatási-nevelési tevékenységek és didaktikai eszközök tervezésének teljes folyamatában - Az óvodai és kisiskolai oktatási tevékenység különböző sajátos kontextusainak megfelelő nevelési erőforrás-típusok azonosítása - A minisztériumi/ óvodai/ kisiskolai dokumentumok használata a különböző nevelési helyzetekben hozott menedzseri döntésekben
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A tantervelmélet helyének meghatározása a pedagógiai tudományok rendszerében - A szakterület sajátos fogalmainak értelmezése és szaknyelvben való adekvát használata - A tantervelméleti szakirodalom reflektív kritikai értelmezése, saját értékítéletek megfogalmazása - Az óvodai és iskolai alaptantern tanulmányozása, elemzése és értelmezése - Az oktató-nevelő tevékenységet szabályozó alap- (kerettantern, tantárgyi programok, tankönyv) és kiegészítő dokumentumok (helyi tantern, pedagógiai program) módszertani útmutató, kézikönyv, munkafüzet,) kritikai elemzési és alkalmazási képességének a kialakítása - A tantervelméleti ismeretek és képességek felhasználása a pedagógus egyéni terveinek a kidolgozásában (évi, félévi, tanulási egységekre/tematikus tern, lecketern)

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
-------------	----------------------	--------------

1. A tantervelmélet mint pedagógiai jellegű tudomány	Előadás, magyarázat	
2. A tanterv szükségessége és funkciói	Előadás, magyarázat, kooperatív tanulás, játék	
3. A tanterv fogalma és típusai I. Osztályozási szempontok: műfaj, a tervezés szintje és kiterjedése szerint	Előadás, magyarázat, szemléltetés	
4. A tanterv fogalma és típusai II. Osztályozási szempontok: az oktatásszabályozás mechanizmusa, szakmai jelleg és tervezéstechnika szerint	Előadás, magyarázat, tantervelméleti kvíz	
5. Tanterv és iskolarendszer. A tanterv mint az oktatás irányításának és szabályozásának az eszköze	Előadás, magyarázat, szemléltetés, oktatófilm	
6. Az alaptanterv fogalma, sajátosságai és funkciói	Előadás, magyarázat, szemléltetés, beszélgetés	
7. Az óvodai és az elemi oktatás alaptantere. Alkalmazási lehetőségek	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
8. Tantárgyi programok	Előadás, magyarázat, szemléltetés, játék, dokumentumelemzés	
9. A tankönyv, kiegészítő tantervi dokumentumok és a tanterv viszonya.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, problematizálás, kooperatív tanulás	
10. A helyi tervezés szükségessége és lehetőségei. A pedagógusok tantervi önállóságának kérdésköre	Előadás, magyarázat, beszélgetés, problematizálás, tantervelméleti kvíz	
11. A helyi tervezés szükségessége és lehetőségei. A pedagógiai program és a választható tantárgyak kidolgozásának követelményrendszere	Előadás, magyarázat, beszélgetés, dokumentumelemzés tantervelméleti kvíz	
12. A pedagógus egyéni tervei: évi, félévi, tanulási egységek terve/tematikus és a lecke-terv	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dokumentumelemzés, gyakorlás	
13. Különleges tantervek. A deklarált, értelmezett, megvalósított és a rejtett tanterv	Problematizálás, beszélgetés	
14. A tantervfejlesztés elméleti és gyakorlati problematikája. A tantervi reform Romániában	Előadás, magyarázat, szemléltetés, gyakorlás, játék	

Könyvészet:

- Antal Sándor – Péter Lilla (2007): Curriculumelmélet. BBTE, Távköztársági Központ, Kolozsvár (letölthető: <http://peda.topnet.ro>)
- Báthory Zoltán (2000): *Tanulók, iskolák, különbségek*. Egy differenciális tanításelmélet vázlata. Okker Oktatási Kiadó, Budapest.
- Fodor László (2005): *Általános és iskolai pedagógia*. Stúdium Könyvkiadó, Kolozsvár, pp. 246-266.
- Fóris-Ferenczi Rita (2008): *A tervezéstől az értékelésig*. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Fóris-Ferenczi Rita (2004): *Tantervelmélet. Tervezés és tantervhasználat*, BBTE, Távköztársági Központ, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Kolozsvár.
- Péter Lilla (2012): *Reform és visszhangok. A közoktatási reform fogadtatása romániai magyar*

pedagógusok körében. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.

- Szabó László Tamás (1985): *A „rejtett tanterv”*. Magvető Kiadó, Budapest.
- Szabó László Tamás (2004) (szerk.): *Tantervelmélet*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen

8.2. Szeminárium:	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tanterv és tantervelmélet jelentősége az oktatás szereplői (intézményvezetők, pedagógusok, tanulók, szülők) számára (beszélgetés, fogalomértelmezések). A tantervelméleti kisszótár elindítása	beszélgetés, csoportmunka, játék	
2. Tantervek régen és napjainkban. A tanárközpontú és tanulóközpontú oktatás és a tanterv	kiselőadás, beszélgetés, csoportmunka	
3. Az oktatási rendszer és tanterv. Az oktatás funkciói. Centralizáció és decentralizáció az oktatásban I.	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
4. Az oktatási rendszer és tanterv. Az oktatás funkciói. Centralizáció és decentralizáció az oktatásban II.	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
5. Alapvető tantervi dokumentumok: Nemzeti Curriculum, tantárgyi programok	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
6. Az óvodai nevelés új alaptantervének bemutatása	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
7. Az előkészítő osztály tantervének felépítése és alkalmazása	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
8. Az óvodai és iskolai alaptantervek ismerete – gyakorlatok	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
9. Pedagógiai program és helyi tanterv. Készítse el elképzelt iskolája vagy óvodája pedagógiai programját, és dolgozzon ki egy ennek megfelelő helyi tantervet! (csoportmunka)	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
10. A pedagógus egyéni tervei az óvodában (kalendárisztikus, tematikus terv)	kiselőadás, szemléltetés, beszélgetés, játék, csoportmunka	
11. A pedagógus egyéni tervei az elemi oktatásban (kalendárisztikus, tematikus terv)	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
12. A választható tárgyak kidolgozásának a kritériumrendszere. Választható tárgy kidolgozása (csoportmunka)	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
13. A tankönyv és tanterv. A pedagógusok tankönyvválasztásának szempontjai. Tankönyvértékelés és –összehasonlítás	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
14. A tantervelméleti kisszótár befejezése	Csoportmunka, játék, tantervelméleti kvíz	

Könyvészet

- Ballér, E. (1988): A pedagógusok tantervi önállósága. *Pedagógiai Szemle*, 1988/1, 3-10.
- Birta-Székely Noémi, Fóris-Ferenczi Rita (szerk., 2007): *Pedagógiai kézikönyv*. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Péter Lilla (2006): A romániai magyar pedagógusok véleménye a tantervi decentralizációról. *Educatio* 2007/3.

- Péter Lilla (2006): *Reform és visszhangok. A román közoktatási reformról romániai magyar pedagógusok véleményének tükrében.* *Educatio*, 2006/3, Budapest, pp. 416-425.
- Fóris-Ferenczi, R. (2004b): *Értelmezési kontextusok a minőség fogalmához a romániai középfokú oktatásban Regio.* *Kisebbség, Politika, Társadalom*, 2004/2, 15-56. p.
- Birta-Székely Noémi (2010): *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméleteig.* Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Fodor László (2005): *Általános és iskolai pedagógia.* Stúdium Könyvkiadó, Kolozsvár.
- Szabó-Thalmeiner Noémi (szerk.,2012): *Gyakorlatközelben. Az iskola-előkészítés fortélyai.* Ábel Kiadó, Kolozsvár.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Alapvető tantervelméleti tájékozottság és képességek kialakítása, amely később alapját képezheti az óvodai nevelésben és elemi oktató-nevelő tevékenység tantervi dokumentumainak célszerű, hatékony gyakorlati alkalmazásának.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Tantervelméleti alapfogalmak ismerete	Írásbeli vizsga	60%
	Tantervelméleti alapfogalmak szakszerű használata, és a tantervi dokumentumokban való tájékozottság	Írásbeli vizsga	
10.5 Szeminárium / Labor	Egyéni portfólió összeállítása: olvasmánynapló, kisszótár, óvodai és iskolai munkatervrészlet, tankönyvértékelés, lecketervrészlet. Kiselőadás megtartása, amelyen belül feladatok, csoportmunka, játékok összeállítása és alkalmazása a társakkal. Aktív részvétel a szemináriumokon	Portfóliók értékelése Folyamatos megfigyelés, a szemináriumi tevékenység elemzése, értékelése	40%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• szemináriumon való aktív részvétel (jelenlét – minimum 80%, szemináriumi kiselőadás megtartása, társak aktív bekapcsolása a szemináriumi tevékenységbe) • A nevelési folyamathoz kötődő alapvető fogalmak ismerete, a nevelési folyamatok sajátosságaiban és törvényszerűségeiben való tájékozottság – írásbeli vizsga			

Kitöltés dátuma

2012. 09. 07

Előadás felelőse

dr. Fóris Ferenczi Rita

Szeminárium felelőse

drd. Szász Judit

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2012. 10. 01

Intézetigazgató

dr. Demény Piroska